

SAATTOHOITOSUUNNITELMAT JA ERIKOISTUNEET YKSIKÖT SUOMESSA

Saattohoitotutkimuksen päivä 6.11.2012

Aira Pihlainen, TtT

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta
ETENE

SISÄLTÖ

1. Saattohoitosuunnitelmien kehitys vuosina 2001 - 2012
2. Saattohoitoyksiköt, vaatavuustasot ja henkilöstö sairaanhoitopiireissä
3. Yhteenveto ja kehittämistarpeet

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

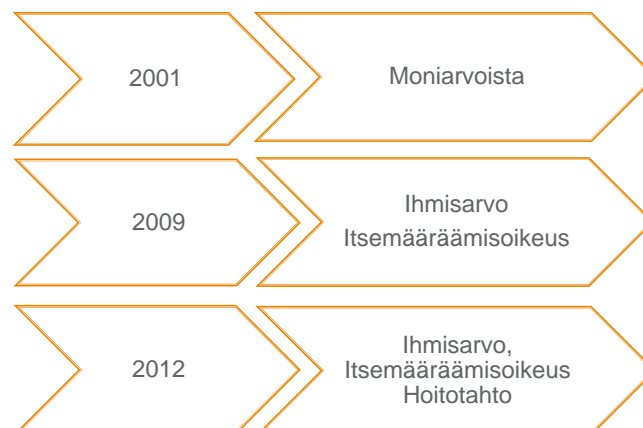
2 Aira Pihlainen

1. SAATTOHOITOSUUNNITELMIEN KEHITYS VUOSINA 2001-2012

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

Eettinen kehitys saattohoitosuunnitelmissa

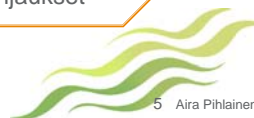
SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

Potilaan saattohoidon toteuttaminen

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

5 Aira Pihlainen

Saattohoidon järjestäminen

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

6 Aira Pihlainen

2. SAATTOHOITOYKSIKÖT, VAATIVUUSTASOT JA HENKILÖSTÖ SAIRAAHOITOPIIREISSÄ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

Saattohoidon vaativuustasot

- **A-taso:** terveyskeskus, kotisaattohoito, nimetty sairaanhoitaja vastuuhlö
- **B-taso:** alueellinen hoitoyksikkö, moniammatillinen työryhmä, palliat. hoidon koulutusta, saavutettavuus 24/7
- **C-taso:** yliopisto- ja keskussairaalan yksikkö, saattohoitokoti, moniammatillinen työryhmä, palliat. hoidon pätevyys, saavutettavuus 24/7

Lähteet: EAPC 2010, Kunnat.net 2012

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

Saattohoidon tarve

- Saattohoitoa tarvitsee 200 syöpäpotilasta ja 40 muita sairauksia sairastavia 100 000 asukasta kohden vuosittain
- Arviolta n. 12 000-13 000 potilasta tarvitsee vuosittain saattohoitoa Suomessa

Lähteet: EAPC 2010, Kunnat.net 2012

Hoidetut saattohoitopotilaat

- Suomessa on saattohoidettu yhteensä 3090 potilasta vuodessa
- Näistä saattohoitokodeissa on hoidettu 1184 potilasta (38 %)
- Näistä kotisaattohoidossa oli 508 potilasta (16 %)

Saattohoitovuodepaikat vaativuustasoittain

(tilanne 4.10.2012)

Vaativuus- taso	A-taso	B-taso	C-taso	Yhteensä
Paikkojen määrä	25	163	80	268
Perusteilla olevat paikat	0	47	12	59
Yhteensä	25	210	92	327

Saattohoitovuodepaikkoja tarvitaan 10/100 000 asukasta Suomessa tarve on 540 saattohoitovuodepaikkaa

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

11 Aira Pihlainen

Palliatiivisen lääketieteen/hoidon erikoistumiskoulutus

- Vaativan tason saattohoidon henkilöstömäärä on 1,2 hoitajaa ja 0,15 lääkäriä/potilaspaikka
- Suomessa palliatiivisen lääketieteen erityispätevyystutkinnon on suorittanut 63 lääkäriä ja parhaillaan koulutuksessa on 30 lääkäriä
- Näistä lääkäreistä vaativan tason saattohoidossa toimii 46 lääkäriä ja koulutuksessa on 19 lääkäriä
- Hoitohenkilökunnalla on myös palliatiivisen hoidon koulutusta ja kokemusta

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

12 Aira Pihlainen

3. YHTEENVETO JA KEHITTÄMISTARPEET

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

13 Aira Pihlainen

Yhteenveto

- Vaativaa saattohoitoa saaneiden potilaiden kivun ja oireenmukainen hoito toteutuu hyvin
- Vaativaa saattohoitoa tarjotaan eri puolilla Suomea
- Kotisaattohoito on vakiintunut toimintamuoto eri puolilla Suomea
- Potilaan hoitopolku erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon on suunniteltua
- Moniammatillinen yhteistyö, konsultointi ja vastuusuhteet ovat suunniteltuja
- Sairaanhoitopiirit koordinoivat ja vastaavat saattohoidon suunnittelusta alueellaan

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

14 Aira Pihlainen

Yhteenveto, jatkuu

- Vaativan tasoista saattohoitoa tarvitsevista potilaista neljännes hoidetaan erikoistuneissa saattohoitoyksiköissä
- Saattohoitopaikkoja on 60 % tarvittavista paikoista
- Kotisaattohoito korvaa osittain laitosten saattohoitopaikkojen tarvetta
- Terveystuon ammatihenkilöston saattohoitoon erikoistava koulutus lisääntynyt

Vaativan tason saattohoidon kehittämistarpeet

- Selkiinnyttää vaativan tason ja kaikkien kuolevien potilaiden saattohoito
- Luoda potilaan saattohoidon tarpeen arviointikriteerit A-, B- ja C-tasojen hoitoon ohjauksen avuksi
- Saattohoitopotilaan moniammatillisen kokonaishoidon vahvistaminen
- Kehittää vaativan tason saattohoitoa eri potilasryhmille (vanhukset, muistisairaat, kehitysvammaiset)
- Miten saattohoidon vaatavuustasot (A-, B- ja C-tasot) tarve ja voimavarat kohdistetaan määrällisesti ja alueellisesti?
- Estää saattohoidon liiallinen medikalisoituminen
- Kansalaiskeskustelu kaikkien kuolevien ja vaativan tason saattohoitoa tarvitsevien ihmisten hoidosta elämän viime viikkoina

Lähteet

- Kuntaliitto (2012) Saattohoidon järjestäminen kunnissa. www.kunnat.net
- Pihlainen, A. (2012) Saattohoitosuunnitelmien kehitys vuosina 2001 -2012, ETENE
- Pihlainen, A. (2012) Saattohoityksiköt, vaativuustasot ja henkilöstö sairaanhoitopiireissä. ETENE
- Pihlainen, A. (2012) Saattohoidon vaativuustasot, hoitoyksiköt ja –paikat, henkilöstön koulutustaso ja saavutettavuus sairaanhoitopiireissä. ETENE
- Sosiaali- ja terveysministeriö (2010) Hyvä saattohoito Suomessa, asiantuntijakuulemiseen perustuvat saattohoitosuositukses. Julkaisuja 2010:6, Helsinki.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

17 Aira Pihlainen

KIITOS

Aira Pihlainen, TtT

aira.pihlainen@gmail.com